

1990. március I. évfolyam 3. szám

HÍRMONDÓ

A BALASSI BÁLINT NÓGRÁD MEGYEI KÖNYVTÁR A MEGYE LEGNAGYOBB KÖNYVTÁRA

Néhány statisztikai adat könyvtárunk elmúlt évi forgalmáról:

Az elmúlt évben 239 803 dokumentum állt olvasóink rendelkezésére. Ennek legnagyobb része könyv - 208 173 kötet. Jelentős a periodika-, folyóirat-állományunk - 11 742 kötet, valamint a hangzó dokumentumok száma; hanglemezzel, hangoskönyv: 12 378 db.

Nagyon népszerűek, kihasználtak olvasóink körében a kurrens periodikák, melyek az AV részlegben, lapozgatóban, olvasóteremben és a gyermekkönyvtárban vannak elhelyezve, ezek száma: 727 féle 896 példányban. Reméljük, a jövőben sem kényszerülünk a napilapok, hetilapok, folyóiratok számának csökkentésére.

	Beiratkozott könyvtári olvasók	Látogatók összesen	Kölcsönzött könyvtári egységek
14 éves és fiatalabb	2801	32 391	46 282
14 éven felüli	5758	67 773	146 520
Összesen:	8559	100 164	192 802

Megkérdeztük olvasóinkat

Mi a véleménye rólunk?

"Nagyon szeretem a könyvtárat. Amióta nyugdíjas vagyok igen sűrűn járok a könyvtárba, mivel amíg dolgoztam nem jutott időm csak a munkámhoz kapcsolódó szakirodalom figyelemmel kísérésére. Nagy a restanciám az irodalom rovására. Ezt most pótolom. Ezenkívül hobbi szinten érdekelnek a zöldségtermesztéssel, díszkerttel, dísznövénytermesztéssel kapcsolatos könyvek. Ezeket keresem és többnyire meg is találom a könyvtárban. Ez nagyon sokat jelent számomra. Különösen most, mert nagyon drágák lettek a könyvek. Érdekelnek a művészéletrajzok és az elmúlt rendszer hibáit feltáró, kritikáját tartalmazó könyvek is. Tulajdonképpen nem csak magamnak, hanem az egész családnak szoktam kölcsönözni.

Nagyra értékelem, hogy itt a könyvtárban csend, tisztaság honol és a könyvtárosok is nagyon kedvesek. Eddig az olvasóterembe nem jártam, de hamarosan sor kerül rá.

Javaslatom talán az lenne, hogy valahogyan másképp helyezték el, pl.: csak betűrendben a könyveket, mert időnként nem igazodom el megfelelően. Szomorú, hogy nagyon hosszú az átfutási idő, amíg a könyvek eljutnak az olvasókhoz. A könyvesboltokban már rég megvásárolható egy-egy könyv és a könyvtárban még mindig nincs meg. Az is nagyon sajnálatos, hogy sokan rongálják a könyveket és ezzel másoknak sok bosszúságot okoznak.

A fiamnak szoktam vinni fantasztikus könyveket, de úgy látom, hogy nagyon szegényes ez az állomány.

Tudom, hogy nem mindenre futja a könyvtár költségvetéséből, éppen ezért, ha rajtam múlna, azt a támogatást, amit elvesznek majd a filmforgalmazástól, én a könyvtárnak adnám!"

Kocsis László

A HÓNAP KÖNYVE

Február elején jelent meg a "Nógrád megye védett természeti értékei" című kiadvány /szerkesztette: Fancsik János; írta: Márton Ferenc, Kollár József, Fancsik János/. A kötet illusztrációs anyagából /a 136 színes kép a Salgótarjáni Fotóklub tagjainak munkája/ kiállítás készült könyvtárunkban, amelyet március végéig tekinthetnek meg az érdeklődők. A szép kiállítású, értékes kötetet - amely a művészi kivitelű fotók mellett szövegközi rajzokat, ábrákat is tartalmaz - a megyei könyvtár is árusítja.

ÜNNEPEINK

1848. március 15.

(irodalomajánlás)

1848-49 a korabeli napilapok tükrében. Bp. 1943. Officina. 186 1. DEÁK Imre

1848. A szabadságharc története levelekben, ahogyan a kortársak látták. Bp. 1942. Sirály. 432 1.

A negyvennyolcas forradalom kérdései. Bp. 1976. Akad. K. 159 1.

RÚZSA György - SPIRA György

Negyvennyolc a kortársak szemével. Képek, nyomtatványok és iratok. Bp. 1973. Képzőműv. Alap. 575 1.

SUPKA Géza

1848, 1849. Bp. 1985. Magvető. 596 1.

URBÁN Aladár

A nagy év sodrában. Tanulmányok 1848-ról. Bp. 1981. Magvető. 603 1.

VÁRADY Géza

Ezernyolcszáznegyvennyolc, te csillag. Bp. 1976. Gondolat. 278 1.

MAGYAR NYELVŰ KÖNYVEKET A ROMÁNIAI MAGYAROKNAK akció adományozóinak névsora:

/febr. 12-ével lezárva/

Bató Boglárka, dr. Fancsik Jánosné, Ipolyi Jánosné, Kuti Zoltán, dr. Nagy Béláné, Nagy Jánosné, Soly-novszky Sándor, Tátrai Eszter, Tátrai Judit, Vezér Csaba - Salgótarján; Dobrovolni Mátyásné - Tar; Szlávik Sándor - Bátorfyerenye.

Intézmények:

Állami Zeneiskola, Nógrádi Történeti Múzeum, Petőfi Sándor Általános Iskola, Szalvai Mihály Általános Iskola - Salgótarján; Általános Iskola - Érsekvadkert; Nógrádsáp - Legénd ÁMK

ÉVFORDULÓ

90 éve született Szabó Lőrinc (1900. március 31.- 1957 október 3.)

Szabó Lőrinc az Ady utáni nemzedék egyik legjelentősebb alakja, a 20 századi magyar líra klasszikus nagysága.

Illyés Gyula, a barát és költőtárs így határozta meg életművének értékét: "Aki rááldozza azt a két hetet, amely Szabó Lőrinc teljes munkásságának - valamennyi versén kívül fordításainak s tanulmányainak - megismeréséhez szükséges, az felmerülve ebből a még feltérképezetlen világból, ezt mondja: Hogy első-e, nem tudom. De hogy versenytársait fél kézen meg lehet számolni, az bizonyos." Juhász Ferenc a legmodernebb magyar költőnek nevezte.

Szabó Lőrinc az akadémizmus merevedett szépségkultusz és irodalmiasság helyett az élet napról napra alakuló realitását tette költői mintává, az elvált ízlést nyers és erős ízekkel frissítve fel. Kortársaira széles körben hatott az a felfogása, hogy a modern lírikusnak saját belső fejlődését kell megírnia. A magára vállalt személyes különállása nem választja el, hanem összeköti százada humánmával: a belső végtelenben olyan általános emberi törvényeket talált, amelyek esztétikai megformálásával maradandó költői értékeket teremtett.

1900 és 1908 között édesapját két ízben is Balassagyarmatra helyezték. Az itt töltött három esztendő felejthetetlen volt Szabó Lőrinc számára, később többször is visszatért a "tündérvárosba". Emlékei az idő múlásával újrafogalmazva jelentek meg költészetében: Egy eltűnt városban, 1924. Aszfalt és Föld, 1943. Tücsökzene, 1946-47.

KABDEBŰ Lóránt: Szabó Lőrinc. Bp. 1985. Gondolat

KABDEBŰ Lóránt: Szabó Lőrinc emlékezete. = Nógrád. 1980. március 30. 8. 1.

SZABÓ Károly: Balassagyarmat az irodalomban. 1972. Balassagyarmat

CSUKLY László: Szabó Lőrinc. Kis nógrádi irodalomtörténet. = Nógrád. 1975. április 26. Mell. 3. 1.

CSUKLY László: "Csak a derű óráit számolom..." Emlékezés Szabó Lőrincre. = Nógrád. 1967. október 8.

OLVASTA?

TILKOVSKY Lóránt: Teleki Pál titokzatos halála

1941. április 3-án a Magyar Távirati Iroda hírül adta Teleki Pál miniszterelnök halálát, s közzétette az ezzel kapcsolatos hivatalos orvosi közleményt is, amely szerint: "...Az öngyilkosság ténye minden kétséget kizárólag megállapítást nyert." A ténymegállapításnak azonban már a kortársak sem hittek, s azóta is számtalanszor felmerült a közvéleményben, vajon valóban önkézzel vetett véget életének Teleki Pál? Tilkovszky Lóránt könyve az újonnan előlépő "tanúk" adatait, s az eddigi történeti kutatások eredményeit értékelve és felülvizsgálva rajzolja meg a miniszterelnök "titokzatos halálának" történetét, hiteles és részletes választ adva a "gyilkosság vagy öngyilkosság" kérdésére. (A könyv a Helikon kiadó LABIRINTUS sorozatának újabb darabja) PIRSIG, Róbert M.:

A zen meg a motorkerékpár-ápolás művészete

Tizenöt éve sikerkönyv ez a mű Amerika- és világszerte. Egyetemisták, értelmiségiek "bibliája", vezérlő kalauza, a legkülönbézebb irodalomkedvelők emlékeztető olvasmánya. Hírét és népszerűségét nem véletlenül hasonlítják Salinger "Zabhegyezőjé"-hez, Kerouac "Úton"-jához.

Se nem igazán regény, se nem igazán esszé: hosszú és lenyűgöző elmélkedés az emberi civilizáció mai sorskérdéseiről, egy pikareszkaland meséjébe ágyazva.

Főszereplői motorkerékpáron váganak neki Amerikának, hogy préri és hegyeken át eljussanak a nyugati partra. Útközben sok mindent megtudunk technikáról és természetről, egyéniségről és tömeglélektanról, a "klasszikus" és a "romantikus" gondolkodásról, a bonyolult világ és bonyolult lélek egyoldalú szemlélésének és elemzésének veszélyeiről, valamint a könyv központi témájáról - a MINŐSÉGRŐL.

(A kötet az Európa Könyvkiadó gondozásában, 1989-ben jelent meg.)

PORTRÉ

Hírmondónkban szeretnénk olyan sorozatot indítani, amelyben minden alkalommal bemutatunk egy-egy könyvtáros kollégát. Első alkalommal az audiovizuális részleg munkatársával Marschalkó Zsolttal beszélgetünk, aki 6. éve dolgozik nálunk.

- Mindenekelőtt valamennyi kollégám nevében szeretettel gratulálok a Madách irodalmi pályázaton elért sikeres eredményedhez. "Mátrai képek. Fejezetek Nógrád megye zenetörténetéből" című tanulmányoddal 2. helyezést értél el. Korábban is volt olyan terved, hogy összegyűjtöd és lejegyzed megyénk zeneművészeiről, muzikusairól fellelhető ismereteket?

- A múlt év nyarán kezdtem el Nógrád zenei múltjával behatóbban foglalkozni. Megyénk zeneélete nagyrészt feldolgozatlan. Pedig ezen a vidéken számos olyan muzikus született, élt és alkotott, akik kiemelkedő művészek voltak. Gondolj például Rózsavölgyire, Rácz Palira, Kondor Ernőre vagy Rajeczky Béni bácsira. Egy alapos, átfogó zenetörténeti munka megírását nem vállalhattam. Ez a negyven oldalas vázlat csupán adaléku szeretne szolgálni egy majdani, a teljesség igényével készült szakmunkához.

- Ha jól tudom, zenei érdeklődésed elég korán megnyilvánult.

- Hét évesen kezdtem el hegedülni, brácsázni, később zongorázni. Öt esztendeig játszottam a Salgótarjáni Szimfonikus Zenekarban. Érettségi után elvégeztem az Esztergomi Tanítóképző Főiskolát, majd az egri tanárképző ének-zene szakát. Mindig is érdekelt a zenetörténet.

- Mivel foglalkozol legszívesebben a könyvtárban?

- Örömmel vállalom zenei foglalkozásokat, zeneművek bemutatását, ismertetését. Márciustól szeretnénk zenei rejtvénytársorozatot indítani és tervezzük, hogy élő zenei előadásokat szervezünk, mert úgy gondolom, hogy a könyvtárnak most olyan feladatokat is el kell vállalnia, amelyek egyébként nem tartoznak a hagyományos szolgáltatások közé. A zeneművészet hullámvölgybe került és ez baj, de az még inkább, hogy azért van válságban, mert mi magunk, ez a társadalom került válságba. Zene és ember, zene és társadalom összefüggéséről már az ókori kínaiak is sok mindent tudtak, kár, hogy tanításaikról olykor elfeledkezünk. Vagy Kodályról például. Mindenre jellemző, hogy milyen zenét hallgat, és ha nem érdekli semmiféle muzika, az is őt minősítheti. Gyakran lehet egyenlőségjelet tenni a zene és az ember közé. Ahol nem tisztelik ezt a művészetet, nincs méltósága, ott valószínűleg az embert sem tisztelik és nem méltatják semmire.

Én nem, vagy nem csak a zenét félttem, hanem éppen ezért ezt az országot, amelyben élünk.

A muzika Németh László szavaival "zsigeri művészet", olyan dolgokat mond el rólunk, amire semmi más nem képes.

- Köszönöm a beszélgetést és sok sikert kívánok terveidhez.

Palicz Zsuzsanna

Véget ért a hadiösvény. Cooper indiánjai megtértek az örök vadászmezőkre. Azok a sápadtarcúak, akik velünk jártak a hadiösvényen, február 9-én részt vettek az utolsó csatában.

Győztesek:

1-2. ARADI RENÁTA

Jurij Gagarin Általános Iskola

PINTÉR RÓBERT

Jurij Gagarin Általános Iskola

3. MARING KRISZTIÁN

Jurij Gagarin Iskola

Könyvet nyertek:

KOTROCZÚ BEÁTA

Lovász József Általános Iskola

LUKÁCS MAGDOLNA

II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola

SZABÓ PÉTER

Jurij Gagarin Általános Iskola

VARGA GYULA

Beszterce-telepi Általános Iskola

VARGA PÉTER

Jurij Gagarin Általános Iskola

Három hírneves hajós

Képes tudáspróbankban három hírneves hajós szerepel.

Először is állapítsátok meg a hajósok nevét, továbbá hogy melyik hajó tartozik hozzájuk. Könnyítésül elmondunk néhány adatot, de kérdezzük is valamit.

1. Ezt a hajót - a régi hajósnépek tapasztalatai alapján - a XX. században építették. Ki szervezte a kalandos hajóutat és mi a hajó neve?

2. 1492 - a történelmi utazás éve. Tulajdonképpen milyen utazásról van szó, mi a hajó neve és ki volt a kapitánya?

3. Ez a hajó felfedező útja során körülhajózta az egész világot. Kapitánya a bennszülöttekkel vívott összetűzésben életét veszítette. Hogy hívták a hajóst és hol halt meg?

VIDEÓMOZI

1. 17.00

"Sikerfilmek újra - videón"

Flashdance

/amerikai zenés, feliratos film, r.

: Lyne, A./

- előadóterem -

7. 15.00 Délutáni matiné

Vuk

/rajzfilm, r.: Dargay A./

- gyermekkönyvtár -

8. 17.00

"Sikerfilmek újra - videón"

Egy szösi szerelme

/csehszlovák film, r.: Forman,

M./

- előadóterem -

14. 15.00 Délutáni matiné

Vizipók Csodapók I-IV.

/rajzfilm, r.: Havi J./

- gyermekkönyvtár -

21. 17.00 Délutáni matiné

Cimborák

/természetfilm, r.: Homoki-Nagy

L./

- gyermekkönyvtár -

22. 16.00

"Sikerfilmek újra - videón"

Vezeklés I-II.

/grúz film. r.: Abuladze, T./

- előadóterem -

28. 15.00

Délutáni matiné

Vizipók Csodapók VII-XIII.

/rajzfilm, r.: Havi J./

- gyermekkönyvtár -

29. 17.00

"Sikerfilmek újra - videón"

Az én kis falum

/csehszlovák film, r.: Menzel, J./

RENDKÍVÜLI VETÍTÉS:

14. 16.00 .

1848: Népek tavasza

/Ünnepi összeállítás, r.: Szakály

I./

- előadóterem -

KIÁLLÍTÁS

"Nógrád megye védett termé-

szeti értékei" című kiadvány

fotóiból készült tárlat – megte-

kinthető március 31-ig.

KISCSOPORTOK FOGLALKOZÁSAI

ZENEBARÁT KÖR

12. 17.30

DON McLEAN: American Pie

Vangelis: Ignacio I.

Caravan: For Richárd

- kiselőadó -

SCI FI KLUB

27. 17.00

- előadóterem -

BALASSI BÁLINI ASZTALTÁRSASÁG

2. 17.00 - munkadélután

16. 17.00 - műhelynap

30. 17.00 - munkadélután

- klub –

HÍREK

Móra Ferenc születésének 110.

évfordulójára hirdetett olvasó-

napló pályázat záróvetélkedőjét

1990. március 10-én, 10 órai

kezdettel rendezzük meg a me-

gyei könyvtár előadótermében.

A döntőn a megye 40 legjobb

pályázója vesz részt, akiket már

értesítettünk a vetélkedő részle-

teiről. Azokat, akik nem jutottak

be a döntőbe emléklappal ju-

talmazzuk.

KERES - KÍNÁL

Könyvtárunk megvételre keresi

az alábbi könyveket:

H. Carriere: Pillangó

R. Cook: Láz; Halálfélelem

Bagdy Emőke: A személyiség

fejlesztése az általános iskolá-

ban

Rideg S.: Indul a bakterház;

Kristóf rózsafái

Szoltsenyicin: Gulag szigetcsop-

port

J.R.R. Tolkien: A gyűrűk ura

E. von Dänikén művei

Mérei-Binét: Gyermeklélektan

Samuelson: Közgazdaságtan

Bibó István: Válogatott tanul-

mányok

Gombatermesztéssel kapcsola-

tos művek

és az alábbi hangfelvételeket:

Jarre, Vangelis, Morricone CD

felvételeit

Gluck: Iphigénia Aulisban

Jazz felvételeket CD-n

Iskolák, zenei intézmények,

zenekedvelők FIGYELEM!

Könyvtárunk átjátszásra felajánl-

ja CD lemezyűjteményét. A

minőség a zenei szemléltetés-

ben az oktatás minőségét is

jelenti. A CD lemezről készült

hangfelvétel pedig a minőség

örömeivel ajándékozza meg.

Várjuk megrendeléseiket. Érdek-

lődni a zenei részlegben lehet.

FIGYELEM!

Selejtezett folyóiratok és köny-

vek vására március 19-20-án 8-

16 óráig.

Kisorsoltuk a február havi rejt-

vény nyertesait.

Könyvjutalmat nyertek:

Czupper Tibor

St., Ferenc út 42.

Hajas Erika

St., Újakna út 6.

Kuborczik Norbert

St., Lovász J. út 1.

Szekeres Zoltán

St., Néphadsereg út 12.

Darvas Ferenc

Etes, Felszabadulás út 12.